

Tillämpningsbestämmelser för militär luftfart

Kapitel 3. Tillstånd och godkännande för verksamhetsutövare och personal i det militära luftfartssystemet

Förord

Dessa tillämpningsbestämmelser innehåller bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material. Tillämpningsbestämmelserna är avsedda som ett stöd för hur alla aktörer i det militära luftfartssystemet ska och kan göra för att uppfylla de bestämmelser som återfinns i FFS 2019:10.

Uppdelningen av bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material identifieras på följande sätt:

Bestämmelser:

§ Bestämmelserna är en direkt avskrift av gällande FFS (Försvarmaktens föreskrifter) krav i denna stil.

Godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser

Ett *godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse* beskriver ett sätt, men inte det enda sättet, genom vilket en bestämmelse kan uppfyllas. Det rekommenderas att det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelser används. Om alternativa godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser föreslås vilar bevisbördan på den sökande. Sådana alternativ ska godkännas av chefen för FLYGI innan de tillämpas.

Alla bestämmelser följs inte av ett godtagbart sätt att uppfylla bestämmelser.

Ett godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse skrivs i ruta med denna stil.

Vägledande material

Vägledande material är utvecklat för att ge ytterligare förklaring för att underlätta tillämpningen av bestämmelsen och/eller förklara det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelsen.

Alla bestämmelser eller godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser följs inte av ett vägledande material.

Vägledande material återges i ruta med denna stil.

Inledning

Alla som verkar inom det militära luftfartssystemet och utövar tjänster inom något reglerat verksamhetsområdes ska ha tillstånd för att bedriva militär luftfart. Det anges i Luftfartslagen 14 kap 3§. Av samma paragraf framgår att det är regeringen som i föreskrift meddelar statliga aktörer tillstånd. Det innebär att statliga verksamhetsutövare inte ska söka tillstånd för att bedriva militär luftfart hos Försvarmakten (FLYGI). Statliga verksamhetsutövare ska däremot ha beslut om godkänt verksamhetsområde från FSI.

För en statlig verksamhetsutövare är alltid myndighetschefen verksamhetsansvarig chef (VAC).

Samtliga verksamhetsutövare och personer som verkar i det militära luftfartssystemet ska oavsett vem som har utfärdat tillståndet följa Luftfartslagen (SFS 2010:500)

Luftfartsförordningen (SFS 2010:770) och de föreskrifter som är utfärdade med stöd av dessa författningar. Det gäller oavsett om det är regeringen eller FSI som meddelat tillstånd.

Statliga verksamhetsutövare

1 § En statlig myndighet som bedriver militär luftfart inom ett eller flera verksamhetsområden ska ha ett godkännande av FSI.

Statliga verksamhetsutövare som t.ex. Försvarmakten och Försvarets Materielverk har tillstånd från regeringen att bedriva militär luftfart. Med militär luftfart avses då all verksamhet i det militära luftfartssystemet. En förutsättning är att myndigheterna innehåller regeluppfyllnad inom de verksamhetsområden de bedriver verksamhet. Det är inte sannolikt att myndigheterna har behov av att bedriva verksamhet inom alla verksamhetsområden som inryms inom begreppet ”militär luftfart”. Exempelvis är det inte säkert att Försvarmakten ska utföra konstruktion och tillverkning av luftfartyg och därmed behöver Försvarmakten inte uppfylla reglerna för de verksamhetsområdena.

2 § En statlig myndighet som bedriver militär luftfart ska anmäla till FLYGI inom vilket eller vilka verksamhetsområden myndigheten avser bedriva verksamhet och på vilket sätt sökanden uppfyller tillämpliga krav enligt denna författning.

Av anmälan ska också framgå utsedd(a) befattningshavare som ansvarar för:

- 1. funktionsledningen inom respektive verksamhetsområde,*
- 2. övervakning av ledningssystemet, och*
- 3. i förekommande fall driften av flygsäkerhetsledningssystemet.*

Närmare bestämmelser om befattningshavarna finns i kapitel 4

3.2.1 Korsreferensregister etableras mellan tillämpliga krav i FFS, tillämpningsbestämmelser (endast luftvärdighetsområdet) och verksamhetsledningsdokumenten.

3.2.2 En verksamhetsutövare ska genom internrevision kunna styrka för FSI att samtliga tillämpliga krav i FFS är omhändertagna.

FSI genomför, med anmälan som grund, en tillsynsaktivitet med uppgift att genom stickprov kontrollera regeluppfyllnad gentemot de verksamhetsområden som anmälts. Därefter

meddelar FSI den statliga verksamhetsutövaren vilket godkänt verksamhetsområde denne har och om det finns några andra särskilda villkor som ska följas.

För att bedriva tjänst i något verksamhetsområde krävs förutom kravuppfyllnad mot aktuellt kapitel även kravuppfyllnad mot övriga tillämpliga krav i denna FFS. Kraven i kapitel 4 är grundläggande som ett exempel.

Verksamhetsområden inom kap 6 Luftvärdighet tilldelas även en referens. Exempelvis för flygunderhållstjänst SE.EMAR.145.XXX. För övriga verksamhetsområden tilldelas inga referensnummer om inget särskilt behov föreligger.

Korsreferensregister etableras mellan tillämpliga krav i FFS och verksamhetsledningsdokumenten för att visa var i ledningssystemet man kan visa att och hur kraven är omhändertagna i verksamheten.

Dokumenterade förfarande ska också vara implementerade i den faktiska verksamheten innan kravet anses helt uppfyllt.

Annan än statlig verksamhetsutövare

3 § Av 14 kap 3 § luftfartslagen (2010:500) framgår att annan än staten ska ha tillstånd för att bedriva verksamhet i det militära luftfartssystemet.

Ett sådant tillstånd meddelas enligt 14 kap. 11 § luftfartsförordningen (2010:770) av Försvarmakten.

4 § En ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet i det militära luftfartssystemet (verksamhetstillstånd) ska göras hos FLYGI.

Av en ansökan ska framgå inom vilket eller vilka verksamhetsområden som sökanden vill bedriva verksamhet och på vilket sätt sökanden uppfyller tillämpliga krav enligt denna författning.

Av ansökan ska också framgå verksamhetsansvarig chef samt utsedda befattningshavare som ansvarar för:

- 1. funktionsledningen inom respektive verksamhet,*
- 2. övervakning av ledningssystemet, och*
- 3. i förekommande fall driften av flygsäkerhetsledningssystemet.*

3.4.1 En verksamhetsansvarig chef (VAC), vilken ska ha det övergripande ansvaret för att den godkända verksamhetsutövaren kontinuerligt kommer att uppfylla tillämpliga krav, måste utses. För det fall den högste chefen, för organisationen, väljer att inte själv ta rollen som verksamhetsansvarig chef, måste denne skriftligen delegera rollen som verksamhetsansvarig chef till en utsedd person. Delegeringens innebörd ska vara känd och accepterad i alla berörda delar av organisationen, inklusive eventuella mellanchefer.

3.4.2 VAC ska ha behörighet att se till att all verksamhet kan finansieras och utföras i enlighet med tillämpliga krav. Denne ska ansvara för att utveckla implementera och vidmakthålla ett ledningssystem.

3.4.3 Korsreferensregister etableras mellan tillämpliga krav i FFS, tillämpningsbestämmelser (endast luftvärdighetsområdet) och verksamhetsledningsdokumenten.

3.4.4 En verksamhetsutövare ska genom internrevision kunna styrka för FSI att samtliga relevanta krav är omhändertagna.

FSI genomför, med ansökan som grund, en tillsynsaktivitet med uppgift att genom stickprov kontrollera regeluppfyllnad gentemot de verksamhetsområden som ansökts om. Därefter meddelar FSI verksamhetsutövaren ett verksamhetstillstånd innehållande de godkända verksamhetsområden denne får och om det finns några andra särskilda villkor som ska följas. För att bedriva tjänst i något verksamhetsområde krävs förutom kravuppfyllnad mot aktuellt kapitel även kravuppfyllnad mot övriga tillämpliga krav i denna FFS. Kraven i kapitel 4 är grundläggande som ett exempel.

Verksamhetsområden inom kap 6 Luftvärdighet tilldelas även en referens. Exempelvis för flygunderhållstjänst SE.EMAR.145.XXX. För övriga verksamhetsområden tilldelas inga referensnummer om inget särskilt behov föreligger.

Korsreferensregister etableras mellan tillämpliga krav i FFS och verksamhetsledningsdokumenten för att visa var i ledningssystemet man kan visa att och hur kraven är omhändertagna i verksamheten. Vilka krav en verksamhetsutövare ska korsreferera emot får avgöras i dialog med FSI.

Dokumenterade förfarande eller rutiner ska också vara implementerade i den faktiska verksamheten innan kravet anses helt uppfyllt.

5 § Sökande som vill åberopa ett tillstånd eller motsvarande utfärdat av annan luftfartsmyndighet kan begära att det görs en likvärdighetsbedömning mot denna författning.

En ansökan om en likvärdighetsbedömning ska göras hos FLYGI.

En likvärdighetsbedömning är en aktivitet som utförs av FSI och som syftar till att avgöra om regelverk och tillsynssystem i ett land eller hos en annan myndighet uppställer likvärdig nivå på flygsäkerhet som det svenska militära regelverket gör. En sådan begäran kan leda till att FSI på ett enklare och snabbare sätt kan medge ett tillstånd att bedriva verksamhet i det svenska militära luftfartssystemet. En förutsättning är att FSI har erforderlig kunskap om den andra myndighetens regelverk och tillsynssystem.

Förutsättningar för att bevilja tillstånd för annan än statlig verksamhetsutövare

6 § För att FSI ska bevilja tillstånd att bedriva verksamhet i det militära luftfartssystemet ska Försvarmakten ha ett behov av den verksamhet som sökanden avser att bedriva.

En icke-statlig organisation, lokaliserad inom eller utanför Sverige, kommer endast att få en ansökan som verksamhetsutövare inom det militära luftfartssystemet prövad om FSI är förvissad om att det föreligger behov av ett sådant godkännande.

Det militära luftfartssystemet är till för att möjliggöra militära operationer inom luftarenan enligt de uppgifter som Försvarmakten får av riksdag och regering. Av den anledningen ska det prövas om en verksamhet syftar till Försvarmaktens intressen innan en verksamhetsutövare medges inträdesprövning. Det finns utrymmen i luftfartsförordningen (SFS 2010:770) som medger att vissa övriga verksamheter kan få följa militära bestämmelser. Det innebär dock inte att det krävs inträde i det militära luftfartssystemet.

7 § FSI får bevilja tillstånd att bedriva verksamhet i det militära luftfartssystemet, baserat på annan luftfartsmyndighets tillstånd eller motsvarande, om det efter en likvärdighetsbedömning kan konstateras att kraven i denna författning uppfylls.

FSI får avseende begränsade tjänster eller enstaka produkter, bevilja tillstånd att bedriva verksamhet i det militära luftfartssystemet, baserat på annan erkänd standard, om det efter en likvärdighetsbedömning kan konstateras att erforderliga krav i denna författning uppfylls.

Ändringar i tillstånd och godkända verksamhetsområden

8 § Den som vill ändra ett tillstånd eller ett godkänt verksamhetsområde ska ansöka om det hos FLYGI.

Av en sådan ansökan ska framgå inom vilket eller vilka verksamhetsområden som ändring avses att göras och att sökanden fortfarande uppfyller tillämpliga krav enligt denna författning.

Verksamhet av tillfällig karaktär

9 § Försvarsmakten får bedriva tillfällig verksamhet utanför ordinarie ledningsorganisation efter tillstånd från FSI.

Ansökan om sådant tillstånd görs hos FLYGI.

Det kan uppstå situationer som innebär att Försvarsmakten får ett uppdrag att bedriva viss verksamhet som inte lämpar sig inom det ordinarie ledningssystemet och med ordinarie ansvars- och uppgiftsfördelning. Det kan vara en insats utomlands där en del av ett förband ska inordnas i en annan ledningshierarki eller på annat sätt behöver frångå ordinarie ledningsstruktur. Vid sådana tillfällen, eller andra liknande, kan det vara säkrare att bedriva verksamheten i projektform och med en tillfällig uppgifts- och ansvarsfördelning under en begränsad tid. Används normalt inte vid övningar.

Meddelande om tillstånd och godkännande

10 § Ett verksamhetstillstånd och ett beslut om godkänt verksamhetsområde meddelas i ett militärt luftfartsdokument som utfärdas av FSI.

Tillståndens varaktighet

11 § Ett verksamhetstillstånd för verksamhetsutövare utanför staten förblir giltigt intill:

1. det återlämnas av innehavaren,
2. återkallas av FSI, eller
3. ett specificerat giltighetsdatum infaller.

Återkallande och begränsning av tillstånd

12 § I 14 kap. 4 § luftfartslagen (2010:500) finns bestämmelser om återkallande och begränsningar av tillstånd inom det militära luftfartssystemet.

Godkännande av personal

13 § Av 6 kap. 19 § av luftfartslagen (2010:500) följer att flygtekniker i det militära luftfartssystemet ska ha certifikat.

14 § FSI, eller den som FSI bestämmer, beslutar om sådana certifikat som avses i 13 §.

Ett certifikat utfärdas endast om sökanden uppfyller de krav som chefen för FLYGI beslutar.

Ansökan om certifikat ska lämnas på en för ändamålet fastställd blankett.

15 § Verksamhetsutövaren svarar för att innehavaren av ett certifikat håller sig underrättad om de förändringar och tillägg till gällande föreskrifter för militär luftfart som har betydelse för den tjänst som certifikatet berättigar till.

16 § Ett certifikat kan återkallas. Förutsättningar för återkallande av certifikat regleras i SE-EMAR.

Beslut om återkallelse fattas av FSI eller den FSI bestämmer.

<p>Särskilda bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material återfinns i SE-EMAR 66.</p>
--